

Vygruppen AS
Schweigaards gate 23
0191 Oslo

Dato: 19.08.2022
Saksref.: 202200527-
43
Deres ref.:
Sider: 4

Trafikkavtale Østlandet 2. Informasjon om trafikkavtalens innhold og om videre prosess.

1. Innledning

Det vises til tidligere distribuert informasjon om direktekjøp av trafikkavtale for Østlandet 2.

I dette brevet informerer Jernbanedirektoratet om:

- Trafikkavtalens omfang, spesielt når det gjelder situasjonen etter februar 2028 (ved utløpet av Flytogets konsesjon).
- Valg av foretrukket avtalepart.
- Utsendelse av forhandlingsgrunnlaget.
- Tentativ fremdriftsplan for videre prosess.

2. Trafikkavtalens omfang

I forbindelse med inngåelse av nye trafikkavtaler for persontogtrafikken på Østlandet har Samferdselsdepartementet bedt Jernbanedirektoratet vurdere hvordan eksisterende kapasitet i jernbanenettet best kan utnyttes for å ivareta ulike grupper av reisende og legge til rette for et lavt statlig vederlag.

Jernbanedirektoratet har besluttet at trafikkavtalen Østlandet 2, fra februar 2028, vil anvende de ruteleiene som frigjøres ved utløpet av Flytogets nåværende konsesjon. Fra februar 2028 vil minimumskravene i trafikkavtalen økes tilsvarende de ruter Flytoget kjører i dag, men med av- og påstigning på alle stasjoner. Trafikkpakken Østlandet 2 vil fra samme tidspunkt få tilført ytterligere inntil 14 stk. kjøretøy av Type 74/75 for å ivareta denne trafikken.

Første tilbud fra foretrukket avtalepart skal baseres på et ordinært takstregime.

Foretrukket avtalepart vil inviteres til å vurdere mulige tilpasninger som kan ivareta både målet om høy kapasitetsutnyttelse og målet om en god tilbringertjeneste og høy kollektivandel, samt målet om et lavt vederlag.

3. Valg av foretrukket avtalepart

Det vises til Jernbanedirektoratets brev av 8. april i år hvor det fremgår at direktekjøpsforhandlingene for hhv. Østlandet 1 og 2 vil gjennomføres ved at Jernbanedirektoratet for hver forhandlingsprosess velger en foretrukket avtalepart.

Bare den foretrukne avtaleparten inviteres til å levere et tilbud, og forhandlinger gjennomføres med denne. Dersom forhandlingene gir et resultat som tilfredsstillende direktoratets ambisjonsnivå for avtalen inngås det avtale uten at den andre aktuelle avtaleparten inviteres til å levere tilbud og forhandle. Dersom forhandlingene med foretrukket avtalepart ikke har nødvendig fremdrift eller det ikke er sannsynlig å komme frem til et tilfredsstillende resultat vil forhandlingene avbrytes. Tilbud vil da innhentes fra den andre aktuelle avtaleparten, og forhandlinger gjennomføres med denne.

Jernbanedirektoratet har nå gjort et valg av foretrukket avtalepart for Østlandet 2. Beslutningen er basert følgende fem kriterier:

- Kvalitet/omdømme/kundetilfredshet.
- Økonomi.
- Oppfyllelsesrisiko.
- Utnyttelse av infrastruktur og videreutvikling av tilbringertjenesten.
- Gjennomføring av forhandlingsprosessen.

De to aktuelle avtalepartene driver ulik virksomhet og er på mange områder lite sammenlignbare. En oppsummering av direktoratets vurderinger gjengis nedenfor.

3.1. Kvalitet/omdømme/kundetilfredshet

Flytoget har over tid bevist at de er i stand til å drive en virksomhet med svært høy kundetilfredshet. Det er mulig at Vygruppen as (Vygruppen) ved trafikkstart vil kunne drive trafikken på Østlandet noe bedre, men at Flytoget, i en utfordrerrolle, raskt antas å kunne heve kvaliteten på operasjonen til et høyere nivå.

Direktoratet anser at det kan være fordelaktig for kvaliteten i begge avtalene å ha to ulike operatører på Østlandet. Siden Vygruppen er utpekt som foretrukket avtalepart for Østlandet 1 trekker dette argumentet isolert sett i retning av å velge Flytoget som foretrukket avtalepart for Østlandet 2.

Samlet sett for kriteriet Kvalitet/Omdømme/kundetilfredshet vurderer direktoratet at det vil være en moderat fordel å velge Flytoget som foretrukket avtalepart.

3.2. Økonomi

Mange av de grunnleggende økonomiske rammebetingelsene for trafikkavtalen vil være like, uansett hvilken operatør som tildeles avtalen. Direktoratet har ikke tilstrekkelig informasjon til å fastslå med sikkerhet hvilken av de to operatørene som vil kunne drive Østlandet 2 med lavest vederlag fra staten.

Etter direktoratets vurdering kan det forventes at Vygruppen kan realisere økonomiske stordriftsfordeler i større grad enn Flytoget kan hvis de tildeles avtalen. Dette gir et lavere kostnadsnivå. På den annen side antar vi at Flytoget vil kunne være noe bedre enn Vygruppen til å ta ut inntekspotensialet i trafikkpakken, spesielt knyttet til de kundegruppene som i dag benytter Flytoget.

Den fordel Vygruppen antas å ha på kostnadssiden vil ikke oppveies fullt ut av Flytoget sin antatte fordel på inntektssiden. For kriteriet økonomi antar direktoratet derfor at det vil være en fordel å velge Vygruppen som foretrukket avtalepart.

3.3. Oppfyllelsesrisiko

Begge de aktuelle avtalepartene er erfarne operatører i norsk jernbane, og godt kvalifisert til å drive trafikken innen Østlandet 2. Trafikkavtalen vil for begge aktuelle avtaleparter inneholde elementer ut over trafikk de driver i dag, men for Flytoget i mye større grad enn for Vygruppen.

Etter direktoratets vurdering er det en høyere risiko knyttet til å inngå avtale med Flytoget enn med Vygruppen, noe som trekker i retning av å velge Vygruppen som foretrukket avtalepart. Det antas at det

imidlertid er mulig å avklare og redusere mye av denne risikoen tidlig i forhandlingsløpet, herunder krav til planlegging av aktiviteter og rapportering av status i oppstartsfasen.

3.4. Utnyttelse av infrastruktur og videreutvikling av tilbringertjenesten

Det er et mål at tilbringertjenesten så raskt som mulig integreres i det ordinære rutetilbudet for å gi en bedre utnyttelse av infrastrukturkapasiteten på strekningen Oslo S - Lysaker. Forhandlingsgrunnlaget for Østlandet 2 forutsetter at ruteleiene som i dag disponeres av Flytoget AS stilles til rådighet for Østlandet 2 fra februar 2028.

Det kan imidlertid være fordelaktig å legge til rette for denne integreringen allerede på et tidligere tidspunkt, gjennom justeringer av rutetilbudet eller av produktene som tilbys kundene. En slik tidligere og/eller gradvis bedre utnyttelse av infrastruktur og videreutvikling av tilbringertjenesten eller tilpasning vil være enklere å få til dersom Flytoget er avtalepart for Østlandet 2.

For dette kriteriet vurderes det å være en fordel å velge Flytoget som foretrukket avtalepart.

3.5. Gjennomføring av forhandlingsprosessen

Forhandlingsprosessen må legges opp slik at forhandlingene kan avbrytes og den andre aktuelle avtaleparten inviteres til å utarbeide et tilbud og forhandle om dette. Det er viktig at valg av operatør skjer så tidlig at oppstartfasen blir tilstrekkelig lang. Forhandlingsprosessen blir krevende, og tidsrammen er knapp.

Direktoratet vurderer at det for dette kriteriet er en moderat fordel å velge Flytoget som foretrukket avtalepart.

3.6. Oppsummering – foretrukket avtalepart

For to av kriteriene (Økonomi og Oppfylleelsesrisiko) vurderes det mest fordelaktig å velge Vygruppen som foretrukket avtalepart. For tre av kriteriene (Kvalitet, Utnyttelse av infrastruktur og videreutvikling av tilbringertjenesten og Gjennomføring av forhandlingsprosessen) vurderes det mest fordelaktig å velge Flytoget som foretrukket avtalepart. Fordelen er moderat for to av kriteriene (Kvalitet og Gjennomføring av forhandlingsprosessen).

Etter direktoratets vurdering er det liten forskjell på de to aktuelle avtalepartene. Etter en samlet vurdering er det besluttet at Flytoget utpekes som foretrukket avtalepart for Østlandet 2, og inviteres til å utarbeide tilbud.

4 Forhandlingsgrunnlaget

Forhandlingsgrunnlaget vil i hovedsak tilsvare forhandlingsgrunnlaget fra trafikkpakken Østlandet 1 og vil distribueres til begge aktuelle avtaleparter medio august.

5 Tentativ tidsplan for videre prosess

Jernbanedirektoratet arbeider nå etter følgende oppdaterte (tentative) tidsplan for forhandlingene:

Milepæl	Dato
Forhandlingsgrunnlag for Østlandet 2 distribueres	Enkelte dokumenter er distribuert i juni. Øvrige dokumenter distribueres medio august.

Milepæl	Dato
Direktoratet informerer om hvem som er «foretrukket avtalepart».	19. august.
Frist for innlevering av tilbud fra foretrukket avtalepart.	Medio oktober.
Oppstart forhandlinger med foretrukket avtalepart. Løpende vurdering av om forhandlingene gir tilfredsstillende resultat, eller om de skal avbrytes.	Ultimo oktober.
Beslutning om direktetildeling av avtale for Østlandet 2.	Q1 2023.
Signering av avtale.	Q2 2023.
Trafikkstart.	Desember 2023.

Med hilsen

Erik Lund
Avdelingsdirektør avtale og kjøp

Anders Venbakken
Seksjonssjef persontrafikk,

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur